

ÀREA TEMÀTICA

CONTROL DE CALIDAD Y COSTOS DE LOS SERVICIOS DE INFORMACIÓN.

COMUNICACIÓN

Establiment d'un nou criteri per a l'optimització del fons de publicacions periòdiques: anàlisi de les referències obtingudes pels usuaris de les bases de dades bibliogràfiques.

Marta Somoza Fernández, Eulàlia Riera i Bou, Josep Manuel Rodríguez Gairín.

Universitat de Barcelona. Servei de Biblioteca. Àrea de Ciències de la Salut. Universitat Politècnica de Catalunya.

- * 1. Introducció.
- * 2. Cronologia i implementació d'un servei.
- * 3. Característiques del programa LOCALS.
- * 4. Els resultats.
- * 5. Criteris de selecció bàsics per posar en marxa un programa expert d'optimització de publicacions periòdiques.
- * 6. Conclusions.
- * Referències.

RESUMEN

La present comunicació vol explicar un dels mètodes utilitzats a la biblioteca de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, per tal d'avaluar el fons de publicacions periòdiques.

Mitjançant un programa informàtic, l'any 1993 es varen recollir unes cent-cinquanta mil cites bibliogràfiques de les cerques efectuades pels usuaris de les bases de dades en CD-ROM, en línia o altres suports magnètics. De cada cita, el programa identifica si la publicació periòdica es troba present o absent del fons de la biblioteca, obtenint llistats d'ambdós tipus de publicacions segons la seva freqüència d'aparició o absència.

Les dades recollides provenen de les cerques efectuades pels propis usuaris i de les dirigides pel documentalista, indistintament.

Igualment, es disposa d'un sistema per a registrar el perfil dels usuaris que consulten les bases (professors o estudiants de la universitat, metges de l'Hospital Clínic, particulars).

La interacció de dades d'ambdós sistemes ens permet definir qualitativa i quantitativament el criteri de valoració que es tindrà en consideració, conjuntament amb d'altres aplicables per la racionalització de la col·lecció.

RESUMEN

La presente comunicación quiere explicar uno de los métodos utilizados en la Biblioteca de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, con objeto de evaluar el fondo de publicaciones periódicas.

Mediante un programa informático, durante el año 1993 se recogieron unas ciento cincuenta mil citas bibliográficas a partir de las búsquedas efectuadas por los usuarios de las bases de datos en CD-ROM, en línea o mediante otros soportes magnéticos. De cada cita el programa identifica si la publicación periódica se encuentra presente o ausente del fondo de la biblioteca, obteniendo listados de ambos tipos de publicaciones según su frecuencia de aparición o ausencia.

Los datos recogidos provienen de las búsquedas efectuadas por los propios usuarios y de las dirigidas por el documentalista que posteriormente serán tratadas comparativamente.

Igualmente, se dispone de un sistema para registrar el perfil de los usuarios que consultan las bases (profesores o estudiantes de la universidad, médicos del hospital clínico, particulares).

La interacción de datos de ambos sistemas nos permite definir cuantitativamente y cualitativamente el criterio de valoración que se tendrá en consideración conjuntamente con otros tipos útiles para la racionalización de la colección.

PALABRAS CLAVE

*Publicacions periòdiques / Bases de dades bibliogràfiques / Optimització / Subscripcions / Cancel·lacions.
Publicaciones periódicas / Bases de datos bibliográficas / Optimización / Suscripciones / Cancelaciones.*

---

1. Introducció

La present comunicació vol mostrar com l'aplicació de noves tecnologies reformulen i completen temes clàssics del camp de la biblioteconomia. En aquest cas, l'estudi de les referències bibliogràfiques de les bases de dades mostra nous criteris per la valoració i optimització del fons de revistes d'una biblioteca o centre de documentació.

Aquest estudi s'emmarca dins la Biblioteca de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona. Aquest món acadèmic està vinculat científicament i físicament amb l'Hospital Clínic, donant com a resultat un gran nombre d'usuaris amb necessitats diverses.

L'objectiu de l'estudi consisteix, primerament, en valorar quantitavament els resultats de les recerques que els usuaris i el servei de teledocumentació han realitzat en bases de dades mèdiques en CD-ROM i en línia.

Aquestes referències són tractades per un programa informàtic que indica aquells títols de revistes localitzables a la biblioteca. Addicionalment, també quantifica els títols trobats i el que potser és encara més important, els absents.

Destacar que l'essència de l'estudi és l'aplicació d'aquestes dades per crear un criteri, més, a l'hora de valorar i optimitzar el fons de revistes de la Biblioteca. El principal objectiu és mostrar a la llum les dades d'aquesta experiència que compren un període aproximat d'un any de vida.

2. Cronologia i implementació d'un servei

Uns breus apunts cronològics del cas concret d'aquest centre ens demostren la col·laboració que s'inicià amb els altres serveis de la biblioteca arrel de la implementació del programa.

La biblioteca de Medicina va instal·lar l'any 1988 un ordinador amb un lector de CD-ROM accessible als usuaris per a la recerca de la base de dades MEDLINE. La primera versió (EBSCO) permetia la recerca amb la incorporació dels títols de revistes subscrits a la biblioteca. Aquesta utilitat destriava els títols locals, racionalitzant i accelerant la feina de serveis com ara el d'obtenció de documents o el d'informació bibliogràfica; i estalviant la cerca directa al catàleg de revistes. L'usuari obtenia, així, directament el llistat de les referències amb la informació del catàleg incorporada.

En l'any 1990 es va introduir un segon lector pels usuaris. Paral·lelament es va canviar la versió de MEDLINE per una altra que es considerava més assistida en la cerca (Compact Cambridge), i que donava menys problemes tècnics. Malauradament, aquesta nova versió no permetia introduir els títols de revistes de la biblioteca.

Arrel d'aquest problema va néixer la primera versió del programa LOCALS que va ser instal·lat en els dos ordinadors dels usuaris i en el del servei de teledocumentació.

El programa, des de llavors, ha estat perfeccionat, fins a convertir-lo també en una eina aprofitable per l'especialista.

Aquesta eina facilita un nou criteri per la valoració del fons bibliogràfic, i pot ser un element de treball a considerar per l'expert en la optimització del fons de revistes de la biblioteca.

Molts estudis fets fins ara avaluen el pes específic de les publicacions periòdiques en funció de l'aparició d'aquestes en MEDLINE, de la data en la que va ser inclosa i del número de referències que MEDLINE inclou anualment d'aquella revista.

Tot i que estiguem en contacte amb les bases de dades americanes, és un fet que aquestes, tot i formar part de les nostres necessitats, no són, només elles, les que conformen el panorama on es mou l'especialista en ciències de la salut a Europa i a Espanya. Per tant es fa necessari una anàlisi més localista i menys visceral que el dels americans.

El nostre estudi parteix del treball posterior a la consulta de les bases de dades. Com ja hem senyalat anteriorment, la valoració es fa partint dels resultats obtinguts en totes les cerques fetes pels usuaris que acudeixen a la nostra biblioteca. Així doncs, una revista com "Psychiatrics" pot tenir un pes específic més petit que "British Medical Journal" segons el criteri de la pluridisciplinarietat del fons. En el nostre cas, si la biblioteca fos específica de psiquiatria, i els investigadors fessin majoritàriament recerques de psiquiatria, la conclusió donaria més rellevància a "Psychiatrics" que a BMJ (de fet, aquest ha estat el resultat). Aquest resultat ens descriu, concretament, el tipus d'especialista (o els tipus) que, majoritàriament, s'acosten a la biblioteca a fer consultes.

3. Característiques del programa LOCALS

El programa LOCALS està centrat en una base de dades de títols de publicacions periòdiques (FONS). Cada títol pot tenir associat una o més localitzacions amb el corresponent fons existent en cadascuna d'elles. La base de dades FONS pot ser generada manualment o carregada automàticament a partir de fitxers ASCII obtinguts des d'altres sistemes com VTLS, AG, DOBIS, etc.

El funcionament es ben simple: els usuaris, una vegada feta la seva recerca, tant si volen les referències impreses o en disquet, en un primer pas, realitzen una gravació a disc dur. Els fitxers ASCII així generats, són processats per LOCALS i posteriorment es procedeix a la impressió o a la gravació a disquet del fitxer resultant.

```

                                MEDLINE (R) 1993                4 of 4
TI: Selected list of books and journals for the small medical library.
AU: Brandon-AN; Hill-DK
AD: Mount Sinai School of Medicine, City University of New York, NY 10029-6574.
SO: Bull-Med-Libr-Assoc. 1993 Apr; 81(2): 141-68
ISSN: 0025-7338
*****
Universitat de Barcelona. Facultat de Medicina.
Podeu trobar aquesta publicació als següents llocs :
BULLETIN OF THE MEDICAL LIBRARY ASSOCIATION
0750 - 1986-
*****
CP: UNITED-STATES
AB: The study was designed to describe the information .....

```

1. Exemple de referència processada per LOCALS

LOCALS analitza línia per línia el fitxer generat i localitza identificadors de ISSN. Quan en troba un, extrau la seqüència del ISSN i la compara amb les existents en la base FONS.

A partir d'aquí les opcions són:

1. Si ho troba, intercala en el fitxer unes línies informatives que indiquen que aquella publicació periòdica es pot localitzar en alguna de les biblioteques participants de FONS, tot i incloent l'històric de cadascuna d'elles. Al mateix temps manté una base de dades addicional: TROBATS. Si un ISSN es trobat al FONS, LOCALS incrementa el seu comptador en 1 dins la base de dades de TROBATS.
2. Si el ISSN no es troba a la base del FONS, LOCALS manté una altra base de dades anomenada ABSENTS incrementant en 1 el comptador corresponent a aquesta publicació.

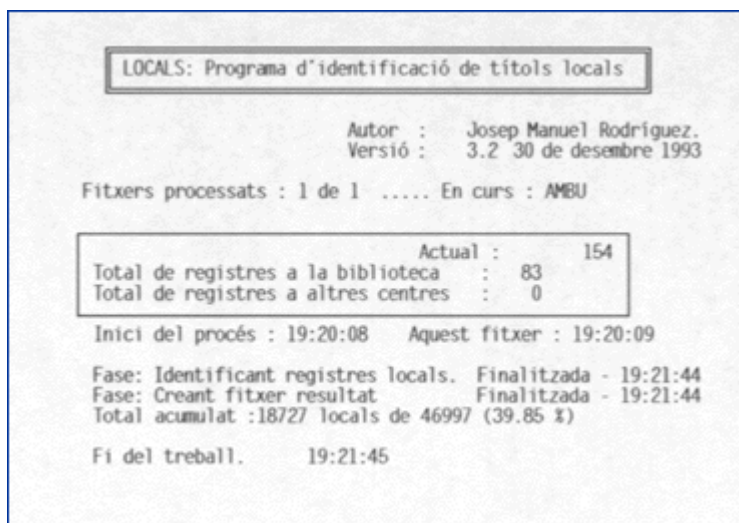
Amb aquest procediment, el sistema realitza una funció triple:

1. Donar a l'usuari un servei de valor afegit, de manera que els llistats bibliogràfics que obté contenen informació sobre el fons i ubicació de les referències trobades.
2. Mantenir un llistat de publicacions TROBADES durant les cerques amb la freqüència d'aparició de cadascuna d'elles.
3. Mantenir un llistat de publicacions ABSENTS del fons amb la freqüència d'aparició de cadascuna d'elles.

Aquest sistema presenta una sèrie d'avantatges i inconvenients respecte a d'altres, com el "library

holdings" de Silver Platter o EBSCO.

Per una banda no permet la visualització en pantalla dels títols locals, ni la limitació de les recerques als documents existents en el fons propi.

2. Exemple de pantalla de procés de LOCALS

A més, LOCALS només tracta referències de publicacions periòdiques amb ISSN. En el cas de biblioteques biomèdiques això no ha suposat problemes greus ja que les principals bases de dades, com són MEDLINE, EMBASE o IME s'integren preferentment de publicacions periòdiques; en oposició, la seva implementació en biblioteques de ciència i tecnologia ha estat més difícil, ja que bases de dades com COMPENDEX es nodreixen, en un percentatge important, de conferències i altres tipus de documents.

Com a principals avantatges trobem que LOCALS pot tractar diferents tipus de fitxers generats des de diverses bases de dades com MEDLINE, EMBASE, IME, Current Contents, etc. i des de diferents sistemes com CD-ROM (EBSCO, Silver Platter, Dialog) o accés en línia (Dialog, Data-Star). Igualment, el fet de poder mantenir els fitxers de TROBATS i ABSENTS permet que el servei d'adquisicions disposi d'una eina addicional de gran importància en la selecció o cancel·lació de publicacions periòdiques.

Finalment, totes les bases de dades són compatibles amb DBASE III+ de manera que es poden generar diferents productes com catàlegs impresos o en disquet de subscripcions vives, cancel·lades o generals de les publicacions periòdiques.

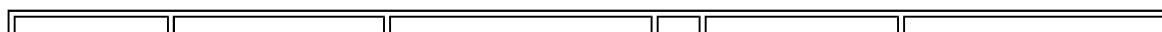
4. Els resultats

Aquest estudi compren les dades recollides des de gener a desembre de 1993. Es recullen dades globals del nombre de revistes trobades i absents, i del nombre de referències presents o absents del fons en tres equips diferents.

No tractarem aquí les relacions de dades entre recerques fetes en l'autoservei (equip 1 i equip 2) i les fetes pel documentalista (equip Servei TD), només farem un estudi global.

Gràficament, les dades més rellevants són:

A) Dades quantitatives globals

	REVISTES TROBADES	REFERÈNCIES TROBADES		REVISTES ABSENTS	REFERÈNCIES ABSENTS
EQUIP 1	859	22.683		2.806	26.158
EQUIP 2	755	25.038		2.627	31.455
SERVEI TD	771	18.671		2.873	28.172
TOTAL	859	66.392		3.579	85.785

Diverses consideracions poden extreure's d'aquestes dades; com a més significatives tenim:

1. Revistes analitzades : 4.438

MEDLINE cobreix en l'actualitat unes 3.400. El fet de que en surtin més, indica que s'analitzen, per una banda les revistes cancel·lades en la actualitat i recollides en MEDLINE d'anys anteriors i, per altra banda, revistes d'altres bases de dades (si bé majoritàriament les recerques s'han fet a MEDLINE).

2. Relació revistes absents / revistes presents = 4.16
Relació ref. absents / Referències trobades = 1.29

Com s'indica en el gràfic, la relació de revistes absents per cada revista trobada és de 4 a 1. Estadísticament seria d'esperar la mateixa proporció pel que fa a les referències. El fet que la proporció de referències sigui propera a 1:1 indica que moltes d'aquestes corresponen a revistes existents en el fons. Això pot ser un criteri de correcta selecció de fons, tot i sabent que hi ha d'altres factors que poden influenciar, com el fet que hi hagi un gran nombre de referències en revistes que tenim, com LANCET, per exemple.

3. Revistes trobades / total = 19 %
Referències trobades /total = 43 %

Això comparat amb la relació 1:1 de referències ve a suposar que amb un 19 % de les revistes de MEDLINE s'ha cobert aproximadament la meitat de la informació que demanen els nostres usuaris.

4. Revistes trobades / total fons biblioteca = 48 %

Del total de 1.800 revistes incloses en el fons, 859 han estat consultades per aquest sistema. És a dir, pràcticament n'ha trobat una de cada dues.

B) Llistat de les revistes EXISTENTS amb més freqüència d'aparició a les recerques.

Page NO. 1
04/10/94

TÍTOLS INDEXATS AL FUND DE LA BIBLIOTECA

ISSN	TÍTOL DE LA REVISTA	VOLUMES
0002-7530	AMERICAN JOURNAL OF PSYCHIATRY, IME	654
0007-1226	BRITISH JOURNAL OF PSYCHIATRY	757
0023-7507	DIAGNOSI	340
0033-8419	PSYCHOLOGY	529
0017-7507	INFECTIOUS AND IMMUNITY	300
0021-7428	JOURNAL OF BIOLOGICAL CHEMISTRY, IME	502
0000-7430	LABOR	400
0003-7750	ARCHIVES OF OPHTHALMOLOGY	471
0021-7509	JOURNAL OF ORTHOPAEDIC SURGERY, IME	469
0001-7600	ACTA PSYCHIATRICA SCANDINAVICA	457
0008-5477	EMERGENCY	457

Diverses consideracions poden extreure's d'aquest llistat:

1. La presència de determinats títols d'una especialitat concreta, com és ara la psiquiatria o malalties infeccioses, pot estar influenciada per diversos aspectes:
  - o la potenciació, per part de la unitat docent, cap a la realització de treballs d'alumnes de segon i cinquè,
  - o l'absència de sistemes de recerca bibliogràfica als seus departaments, en contraposició a d'altres que en tenen,
  - o una més gran formació continuada dels residents,
  - o un coneixement més ampli dels serveis que ofereix la biblioteca degut a una potenciació interna del departament,
  - o un elevat nivell de recerca

Siguin quines siguin les raons, es podria plantejar la necessitat de reforçar aquesta especialitat dins la biblioteca donat l'ampli ús que es fa d'ella, o bé, tot el contrari, potenciar d'altres especialitats per promoure la pluridisciplinarietat de la biblioteca.

2. L'absència de revistes espanyoles en aquest llistat era previsible, donat que, per una part, MEDLINE indexa poques revistes espanyoles, i per l'altra, encara que el sistema ha analitzat les recerques fetes a l'IME, aquestes han estat molt menys rellevants.

Un altre programa informàtic complementari ens permet recollir quina base de dades es consulta i el nombre i la identificació dels usuaris. Aquest sistema es va implementar al maig de 1993 i les dades recollides fins desembre són:

Període abril-desembre 1993
MEDLINE = 4129 recerques
IME = 396 recerques
CURRENT CONTENTS = 254 recerques
REBIUN = 165 recerques
EMBASE I D'ALTRES = 34 recerques (incloses en línia)

Tot i amb això, del total de 859 revistes trobades, n'hi ha 56 d'espanyoles.

3. Cal analitzar del total de revistes trobades, quantes són vives en el moment de fer l'estudi: dels 50 títols més trobats, només 4 corresponen a revistes donades de baixa actualment.

C) Llistat de les revistes ABSENTS del fons que han aparegut amb més freqüència.

Pagina NO. 1		
17/04/74		

TITOLS ABSENTS DEL FONS DE LA BIBLIOTECA		

ISSN	TITOL DE LA REVISTA	VOLUMES

0160-6889	JOURNAL OF CLINICAL PSYCHIATRY	555
1000-0007	CHINA 120 120 CHIU	330
0254-6272	JOURNAL OF TRADITIONAL CHINESE MEDICINE	510
0022-1767	JOURNAL OF IMMUNOLOGY	402
0147-7447	URINOPEDICS (IMURUPARE)	457
0022-538X	JOURNAL OF VIROLOGY	382
0077-0723	ANNALS NEW YORK ACADEMY OF SCIENCES	340
0022-1557	HOSPITAL AND COMMUNITY PSYCHIATRY	338
0041-0702	OBSTETRICS FOR MARRIAGE	317
0032-5481	POSTGRADUATE MEDICINE	310
0007-1226	INTERNATIONAL JOURNAL OF GYNECOLOGY	270

D'aquestes dades es dedueixen les següents consideracions:

1. Una de les raons per a no seleccionar algunes de les revistes que surten aquest llistat, és l'idioma. Veiem com bastants temes d'interès dels nostres usuaris afecten a revistes en xinès (medicina tradicional-alternativa), noruec, holandès, etc. Ni molt menys l'idioma implica en sí mateix la possibilitat de subscriure o no una nova revista. Però és evident que només una minoria molt petita de la nostra comunitat acadèmica podria llegir aquests articles.
2. Tal i com apuntàvem anteriorment, la predicció, que en principi semblava lògica, d'un ús més estès d'aquelles revistes generals per sobre de les més especialitzades, ha fallat. La raó ha estat, l'ús massiu del servei per part de psiquiatres, neuròlegs, etc, per damunt d'altres especialitats.

És evident que amb les xarxes de servidor òptic que permeten una única subscripció per un nombre il·limitat d'usuaris, els problemes de dispersió de subscripcions i informació, acabarà tenint un final. En el nostre centre estem en vies de comprar el servidor òptic i esperem que en un futur proper, superats els inconvenients tècnics entre Hospital i Universitat, les dades seran molt més fiables i precises.

5. Criteris de selecció bàsics per posar en marxa un programa expert d'optimització de publicacions periòdiques

Una evaluació dels múltiples elements que conformarien un programa ajustat a la millora del manteniment de revistes, requereix un esforç per treballar unes dades que en la majoria de les nostres biblioteques no realitzem. Cal:

- una anàlisi de preus i de distribuïdors
- exhaustives estadístiques dels serveis d'obtenció de documents
- un control sistemàtic de les consultes en sala, al catàleg i a les bases de dades de ciències de la salut (Locals, per exemple)
- comprovacions necessàries a les biblioteques properes i a les que puguin formar part de la xarxa de biblioteques per elaborar un informe de disponibilitat del fons
- un estudi detallat dels factors d'impacte

Les directrius dels experts seran les que faran que les propostes s'orientin cap a un sentit o un altre, depenent de la dinàmica del centre. Quan diem "experts" ens referim a un equip, no a una persona o un grup d'especialistes d'un servei. L'assessorament i preses de decisió s'han de compartir, al menys, amb bibliotecaris especialitzats, tècnics en informàtica de biblioteques i professors.

Els resultats de l'aplicació de nous criteris com el LOCALS i les lectures de la bibliografia especialitzada, ens demostren que s'han de trobar solucions per a l'optimització del fons de publicacions periòdiques de la biblioteca. I si més no, ens indiquen quin camí s'està prenent en funció del seu sistema de selecció de revistes.

Evidentment estem parlant d'un món viu que anirà canviant constantment, fet que demostra la necessitat continua de revisar criteris. Però és vital fer una selecció sistemàtica de la feina mitjançant ordinadors, ja que permet afegir elements nous i de retop, nous valors no considerats que poden millorar la qualitat de la nostra decisió.

Criteris bàsics per al tractament adequat de baixes i altes en publicacions periòdiques:

- 1. NECESSITATS COMUNITAT ACADÈMICA**
- 2. PREU**
- 3. FACTOR D'IMPACTE**
- 4. DISPONIBILITAT ALTRES BIBLIOTEQUES**
- 5. INDEX DE CONSULTA EN SALA**
- 6. ESTADÍSTIQUES SERVEI PRÉSTEC INTERBIBLIOTECARI**
- 7. PROGRAMA DE FONTS LOCALITZAT I ABSENT EN LA CONSULTA DE BASES DE DADES**
- 8. ANÀLISI DE LES CERQUES FETES AL CATÀLEG COL·LECTIU**

És un fet que el factor d'impacte és avui per avui un dels millors a utilitzar per a decidir, quantitativament, la cancel·lació o subscripció d'una revista. Això no treu que la preocupació dels experts avui en dia vagi també encaminada a trobar altres factors que ajudin a una valoració de qualitat en la selecció. Els especialistes dedicats a aquestes tasques per al Index Medicus són els primers a reconèixer que, per a la introducció de nous títols i la presa de decisió en cessar-ne d'altres, calen nous tipus de valoracions a part de les quantitatives.

No pretenem que surti, d'aquestes quatre pautes generals, un programa de selecció. Caldrà primer endegar una prova amb aquests elements i sobretot endegar-la al centre. Per tant, caldrà saber quines són les prioritats que dona el centre a l'hora de fer la selecció. Per exemple, si del resultat extret de l'acció del programa Locals tenim que, en primer lloc, són els especialistes en psiquiatria els que més consulten les nostres bases de dades i sabem també que, de les revistes més aparegudes en les cerques i no trobades al fons, són, altra vegada, els psiquiatres qui més troben a faltar revistes de la seva especialitat; la biblioteca s'haurà de preguntar si el que vol és potenciar a aquests (més especialització) o ans al contrari, si pretén potenciar d'altres especialitats (infeccioses, oftalmologia, etc) perquè la biblioteca representi tots els interessos.

El que sí també cal valorar és que els departaments que, ara per ara, treballen independentment de la biblioteca (serveis paral·lels de consulta als CD-ROMS, subscripcions de departament) no podran tenir les mateixes respostes que aquells que d'alguna manera es relacionen amb ella.

Analitzant els treballs dels especialistes que indexen les revistes al MEDLINE, apreciem l'interès que manifesten sobre el tema que aquí tractem. La seva finalitat rau en aconseguir una adequada indexació. La nostra, procurar adquirir o desdonar el material de publicació periòdica que sapiguem que serà consultat per una banda (sigui per un o per mil, amb assiduitat) o infra-utilitzat.

Aquest treball que hem presentat és un experiment i, com a tal, ens ha donat un primer resultat que haurem de comparar amb els resultats del proper any, quan replantegem els criteris, en funció de les noves dades obtingudes, quantitatives i qualitatives.

És un fet que la decisió, de les biblioteques universitàries a l'hora de subscriure nous títols de revistes o cancel·lar títols ja existents en les col·leccions, depèn de múltiples factors conflictius.

En les lectures d'articles en revistes especialitzades sobre el tema podem apreciar la voluntat dels experts per a trobar programes informàtics adequats per a la tria, dels quals ens expliquen els resultats esperats i els resultats donats fins al moment.

La preocupació pels elevats costos que suposa el manteniment de les col·leccions i la manca d'espai per el volum en creixement, provoca una reacció lògica i conseqüent per part dels professionals. Cal un sistema prou complet en la seva concepció que permeti un marge d'error mínim i que suposi pagar molt menys que ara, sense obviar les necessitats de la biblioteca.

Si aquest any, amb un 19% de revistes que cobreix Index Medicus, hem resolt un 43% de les referències obtingudes pels usuaris, seria desitjable, i més en temps de crisi, rebaixar els costos reduint la col·lecció, a la vegada que la fem més selectiva.

6. Conclusions

En aquesta comunicació s'ha pretès explicar l'elaboració d'un criteri (d'un any de vida) possiblement vàlid per acompanyar-ne d'altres que es considerin necessaris, perquè, tots junts, en un sistema expert, puguin funcionar com a barem científic en la selecció de fons.

Del que no podem parlar, al menys de moment, és de l'aplicació d'aquest sistema expert a la nostra biblioteca perquè no s'en està desenvolupant cap, ara per ara. Esperem que, precisament a partir de la informació extreta d'aquesta comunicació, puguem estructurar un pla adequat. S'ha de tenir en compte que un dels criteris esmentats, el moviment de revistes consultades en sala, s'ha posat en pràctica en la nostra biblioteca només des de fa sis mesos aproximadament. I ens calen les dades necessàries del servei d'obtenció de documents per acabar d'endegar el projecte.

La novetat del programa LOCALS evidencia que fins d'aquí a un temps no podrem saber quina és la seva efectivitat real, però de moment ens indica els títols del fons utilitzat, els títols del fons que ens manca i, parcialment, del fons que podríem prescindir.

Probablement la feina que comporta el manteniment de la base de dades, la seva elaboració i les modificacions que s'hi hauran de realitzar, obliga a una dedicació de personal que, en el cas de les nostres biblioteques, pot resultar un problema minimitzat si troben una manera correcta de descarregar la informació del catàleg col·lectiu. Amb tot, però, cal pensar en l'estalvi econòmic que aquesta feina ha de suposar i sobretot en trobar l'equilibri entre fons i demanda.

Referències

- BLEEKER, Ans. (et al.) "Analysis of external and internal interlibrary loan request : aid in collection management" in **Bulletin of the Medical Library Association**, any 1990, vol. 78, núm. 4, pàgs. 345-352
- HUNT, Richard K. "Journal deselection in a biomedical research library : a mediated mathematical approach" in **Bulletin of the Medical Library Association**, any 1990, vol. 78, núm. 1, pàgs. 45-48
- KULLER, A. B. "Quality filtering of the clinical literature by librarians and physicians" in **Bulletin of the Medical Library Association**, any 1993, vol. 81, núm 1, pàgs. 38-43
- PEREZ ALVAREZ-OSSORIO, J.R. "Un ensayo de evaluación de las revistas químicas españolas" in **Revista Española de Documentación Científica**, any 1977, vol. 1, núm 1, pàgs. 21-29
- RADA, Joy. "An expert system for journal selection" in **IEEE Expert**, any 1990, vol. 5, núm. 2, pàgs. 60-
- SCHNIEDERJANS, Marc; SANTHANAM, Radhika. "A zero-one goal programming approach for the journal selection and cancellation problem" in **Computers and Operations Research**, any 1989, vol. 16, núm. 6, pàgs. 557-565
- VALLS PASOLA, A. "La evaluación de revistas en una biblioteca universitaria de cara a la cancelación de títulos" in **Revista Española de Documentación Científica**, any 1993, vol. 16, núm. 2, pàgs. 147-156

Copyright © 2000 ABADIB

Web realizado por InterSalud

ABADIB - Apartado de Correos 1488 - 07080 Palma de Mallorca (España)
Web: <http://www.abadib.es> - E-mail: mail@abadib.es

